

BUDA-PESTA

8 Sept. st. v.

20 Sept. st. n.

Va esi duminec'a.

Redact.: strad'a iernei nr. 1.

Nr. 35.

Anulu X.

1874.

Pretinlu pe unu anu 10 fl.

Pentru Romaní'a 2 galbeni.

Alesandru Popovicu.

De candu cu fondarea acestei foi amu in-
ceputu sè publicàmu intr'ins'a din candu in
candu portrete si
biograffi de ale bar-
batiloru nostri, —
amu avutu oca-
suni spre a presintá
natiunii individi de
pe mai multe tere-
nuri.

Inzestratu-amu
colónele nóstre cu
portrete de: poeti,
prosaisti, oratori,
diuaristi, advocati,
deputati, ministri,
soldati, domnitori,
femei celebre, tri-
buni, artisti si ar-
tiste etc.; dar mai
sunt inca si acuma
câte-ya specialitài
nerepresintate prin
ilustratiune in a-
cèsta fóia.

Intre celelalte.
corpulu medicalu
romanu abié a fostu

introdusu, cà-ci cei doi medici publicati in
„Familia“ la anii 1869 si 1871, nu prin pro-
fessiunea loru, ci
mai alesu pe alte
terenuri si-au câs-
tigatu renumele.

In nrulu presin-
te venimu sè su-
plinimu si acèsta
lacuna, publicandu
portretulu si bio-
graffi'a unui medi-
cu romanu, cunos-
cutu cá atare in
multe parti locuite
de Romani.

Mediculu dr.
Alesandru Popo-
vicu, se trage din
o familia din Ro-
maní'a, care acolo
a purtatu numele
„Popescu.“ Pe tim-
pulu inse, candu
biseric'a gr. or. ro-
mana din Austri'a
erá supusa patriar-
catului serbescu,

Alesandru Popovicu.

acest'a a aninatu — dupa datin'a de atunce — si la acestu nume terminatiunea „viciu“, — si astu-felu Popescu deveni Popoviciu.

Tata-seu a fostu negutiatoriu in orasiulu Oraviti'a, unde fiulu seu Alesandru fu nascutu la 17 jan. 1836. Totu aice elu facu si cursulu gimnasialu de 6 clase, terminandu cele 2 superiøre la Viena. La 1853 intru la facultatea de medicina a universitatii din Pest'a, si la 1858 termina studiile la facultatea din Viena. Rigorosele din chirurgia si obstretica le facu in Pesta, er cele din medicina la Viena, luandu totu de-odata si doctoratulu din tota sciintia medicala la vechi'a universitate din Bavari'a Erlangen, unde si practisa mai multe luni de dile.

La 1861 fu numitu de catra repausatulu Gojdu, atunce comite supremu alu comitatului Carasiu, medicu districtualu peste patru districte. Standu acolo 6 luni de dile, se si bucura de unu renume bunu in partile acele, incatu omeni din cele mai indepartate locuri veniau a-i cere svatulu medicalu; ma si de prin Romani'a, si de prin Serbi'a, incepeau a vini se-i cera ajutoriulu si se-lu duca pe acolo, pana chiar si in Turcia.

Patru ani petrecu dinsulu acolo, bucurandu-se de o praca totu mai respandita, si in acestu restimpu se casatori cu fiic'a consiliariulu imperialu Petru Dragaci.

La 1866, din cause si neplaceri politice, disgustatu a mai remane pe teritoriulu acest'a, imbratfisiu carier'a balneologica, mutandu-se in lun'a lui maiu 1866 la Mehadia, adeca la baile erculeane. In scurtu timpu si luu rangulu d'antaiu intre colegii sei de acolo, rangulu pe care lu-tiene si adi in butulu tuturor intrigeloru.

De atunci din 1866 si pana asta-di pe sezonulu bailoru, dr. Alesandru Popoviciu sta ver'a totu in aceste bai in calitate de medicu, eserciandu-si profesiunea spre indestulirea publicului intregu.

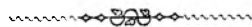
De la 1866 incece, in timpulu de ierna, dinsulu a facutu nencetatu caletorfi sciintifice prin mai multe parti ale Europei, si a nume in Itali'a, Spani'a, Franci'a, Anglita'a, Germani'a, in Orientu prin Egiptu si Turci'a. — si in fine in Afric'a, cercetandu pretotindene spitalurile si casele de sanetate, facendu cunoscenti'a multoru celebritati medicale. In resbelulu franceso-germanu a participatu ca medicu pe spesele sale, 6 septemani la francesi si 6 la prussieni.

Nisuintiele lui fura incoronate cu o multime de decoratiuni, din mai multe parti ale lu-

mei pe unde a amblatu, — si prin alegerea sa de membru onorariu, corespundinte si presiedinte onorariu de catra mai multe societati din tierile straine. Astu-felu Carolu I i dede medali'a de argintu pentru arti si sciintie; Prussi'a lu-decora cu crucea mica de feru; Societatea mediciloru militari francesi lu-alese membru onorariu si corespundinte; institutulu politechnicu din Carcassone lu-numi presiedinte de onore si protectoru; societatea de ospitalitate din Algeri'a, si Societatea „des sauveteurs de l'aude“ din Francia lu-alese presiedinte de onore si corespundinte generalu; la Jerusalem fu numitu „chevalier de saintu Sauveur de Mont-Real, Jerusalem, Rhodes et Malte“; si in primaver'a acestui anu fu alesu presiedinte de onore in Belgia la societatea regesca centrala de „sauveteurs.“

Pe terenulu literariu inca a desvoltatu activitate. La anulu 1872 a publicatu in Pesta romanesce unu opu balneologicu a supra bailoru erculeane, unicu in feliulu seu si celu d'antaiu opu balneologicu in literatur'a nostra tratetza despre istori'a acestoru bai, mineralogia, botanica, zoologia si traditiunile populare.

Ern'a — candu nu caletoresce — petrece la Vien'a, unde deja in mai multi ani lu-vediu-ramu in fruntea comitetului junimei alesu peutru arangiarea baluriloru romanesce; baluri cari au intrunitu totu-de-una asié publicu elegantu, cari au facutu asié multa onore Romaniloru, si cari au produsu vinituri asié importante cabinetului de lectura romanesce de acolo, acestu foculariu alu tuturor Romaniloru cari s'abatu pe la Vien'a.

La o cocheta.

Tu ti-ridi d'a mea durere,
Tu ti-ridi d'alu meu amoru;
Vai! si nici o mangaiere
Nu alina lungu-mi doru.

De acesta reutate
Eu nu vreu se mo resbunu . . .
Ceriulu mi-va da dreptate,
Era tie indemnu bunu.

Se aibi grige, o copila,
Candu e timpulu recorosu,
Se infasiuri in mantila
Corpu-ti fragedu si frumosu.

Érna cruda, nopte-adanca.
 Ai destula 'n sinulu teu;
 Mai recindu, te schimbi in stanca,
 Si-i pecatu de Dumnedieu!

Gr. H. Grandea

Virgilia.

— Novela de Otilia Popu. —

(Urmare.)

Pe drumu Terentiu erá tacutu si aduncitu in cugete; lu-cuprindeau felu de felu de cugete si simtiri care acusi lu-fericiáu acusi lu-in-fioráu.

Lui Terentiu i sè pareá cà se afla acum atátu de aprópe si totu-odata atátu de departe de ajungerea scopului seu. Si-intipuiá cà tiene acù in braciele sale pe iubit'a sa August'a si d'odata trasariá, parendu-i-se éra cà o lume intréga lu-desparte de dins'a . . .

Si-aducee aminte, cu ce siguritate credea elu in dñu'a in care aveá a sè casatorí cu August'a, cà e fericitu si copil'a adorata e a lui; si cauta! cum sè schimba tóte deodata, câtu trebù elu sè sufera inca si se petréca atátu de multu fara de a o vedé.

Dlu Laurescu inca taceá; dsa scieá cà asié e juneti'a si i placeá melancol'fa lui Terentiu. De ace'a elu si-fumá in lenisce sugarea sa si pe Terentiu lu-lasá sè siéda in carutia langa sine fara sè-i conturbe gandirile.

In fine ei ajunsera la manastire.

Campanele incepura tocmai acum a se audi si inca cu atát'a solemnitate, incátu ele pareau cà se tragu in ceriu si acest'a este numai echoulu loru ce sè aude aici diosu.

Dlu Laurescu si Terentiu trebuira sè ascepte in sala pana la venirea superiórei, care se affá in beserica, fiindu cà o copila depuneá chiar atunci juramentulu castitateri.

Lui Terentiu i trecù cá cu unu pumnalu prin anima; i vení ide'a cà . . . August'a éra s'a intorsu la calugaría? . . .

Deci intrebà pe o betrana calugaritia, care erá luatoria de séma in manastire si audítá tare greu: cà nu cumva pe ace'a ce depune acuma juramentulu castitateri, o chiama Augusta? . . .

— Dar ce ti-vine in fire, nepóte, — dñse dlu Laurescu, — dóra nu sè va calugarí acum, candu ea abié ascepta sè o ducemu de aici . . .

Inse calugariti'a betrana, la intrebarea lui Terentiu, fece afirmativu cu capulu de siguru

serman'a nici n'a audítu cà despre ce este vorb'a . . .

Terentiu inse nesciindu, cà betran'a nu aude bine eschiamà cu dorere:

— Éta cà presimtiulu nu m'a insielatu! dins'a sè calugaresce. Sè grabimu la beserica dór nu va fi inca tardú . . .

Si cu aceste elu parasí cu iutiéla sal'a; chiar si dlu Laurescu incepù acum a crede si grabi dupa Terentiu.

Candu ajunsera in curtea manastirei, vedura venindu de catra capela o ceta de calugaritie. Pe faci'a fia-carei erá timbrulu pietatii si ochii loru cà-ci diarira pe acesti doi barbati indata sè atintiera cu modestie spre pamentu.

In mijloculu loru cu pasi lini mergea nou'a calugaritia, erá — Virgili'a séu Parashev'a, — dupa numele ce l'a luatú cá calugaritia.

Faci'a ei erá de o albetia extraordinaria; ea pareá unu crinu santítu, destinatu lui Ddiu de care nu mai este iertatu unui moritoriu a se atinge. Metas'a perului ei erá ascunsa intr' unu velu negru si desu si fruntea ei de diumetate acoperita.

Astu-felu trecea dins'a pe langa Terentiu carele diarindu-o, sè cutremura in tóta finiti'a sa.

Privirea Virgiliei inca prin hazardu se racté spre elu si ea . . . sè radiemà acum de braciulu unei calugaritie; faci'a si o aplecà in diosu — unu purpuru usioru se intinse preste ea, care disparù inse numai decátu éra, lasandu dupa sine o palóre mortala.

— Ddiulu meu! — siopti in sine Terentiu uimitu, ea, sor'a lui C* aici? . . . ce fatalitate tocmai cu August'a intr'unu locu! Cine scie, ce simtiri luptau acum in anim'a lui Terentiu . . .

In momentulu acest'a s'apropia de elu August'a, care veniá 'napoi dupa cét'a calugaritieloru, fiindu cà si ea fusese in beserica se asiste la actulu solemn alu amicei sale si observandu acum pe unchiulu sêu si pe Terentiu, fugi la dinsii.

Plangédu ea i salutà si imbratísia pe unchiulu seu, carele o sarutà pe frunte.

Apoi toti trei suira treptele si mersera in sala.

— Ati vediutu pe acea copila ce s'a calugaritu acuma? dins'a a fostu amic'a si consolatórea mea acì in manastire, — dise August'a cu tristétia.

Terentiu nu sciá cà Virgili'a n'a descopen-

ritu nici odata Augustei că dins'a este sor'a lui C*, pentru care s'a intemplatul duelulu.

— Sermana Virgilia! deca am fostu caus'a la vre-o suferintia a ta, apoi sciu că sôrtea mi-a intorsu tôte indiecitu! eu te-am iubit cu pe o amica si de aceea vedu insumi că am comis gresiél'a cea mai mare candu ti-am cerutu man'a si . . .

— Ce felu!? — eschiamà August'a, intrerumpendu pe Terentiu, — acest'a Virgilia, este Virgili'a C*?... Oh! Terentie, ce descoperire dererósa mi-ai facutu in acestu momentu! . . . Ce lucru straniu alu sortii, — ea si eu la olalta; ea m'a cunoscutu bine, si eu n'am cunoscut'o pe ea; cà-ci nu mi-a spusu-o nici odata. O, si pentru ce? . . . pentru că anim'a ei e fara parechia buna si nobila. Dins'a me consolá in suferinti'a mea si eu, — eu nu sciam nici de o dorere a ei cá sè o potu si eu mangáiá. Ea a sciutu că eu sum caus'a nenorocirii sale si totu-si m'a iubit! . . .

— Scumpa Augusta, — dîse Terentiu mahnit, — tu nu esti caus'a la nici o nenorocire; esti inocenta, esti unu angeru . . . Caus'a sum eu, séu sôrtea care nu m'a lasatu a te vedé mai nainte de ce a-si fi cerutu man'a Virgilei. Eu nu cunosceám inca atunci puterea amorului si cugetám că e de ajunsu iubirea amicala ce simtiám pentru Virgili'a. Dupa ce inse te-am vediutu pe tine si in peptulu meu sè desceptá amorulu cu atât'a putere, câtu mi-a fostu cu nepotintia a-i resiste.

August'a plangeá dorerosu. Ea uitá suferinti a sa propria; uitá impregiurarea pentru care vení acé unchiu-seu si Terentiu, si se ocupá in cugetu numai cu biét'a Virgilia.

— Ce mai plangi acum, nepotíc'a mea, — i dîse dlu Laurescu, — uita tôte cele ce nu se mai potu schimbá, si sè cautámu a rentórcé la parinti tei spre a indepliní ce'a ce ni-amu propusu.

— O, Virgili'a! — suspinà August'a cu capulu plecatu in josu.

— Ce potu face suflet'a mea, — dîse Terentiu petrundietoriu; — decátu sè ceru intrare la Virgili'a séu de nu mi e permisu acest'a, apoi sè mergi tu in locul meu si sè ceri iertare pentru mine daca sum caus'a mortii fratelui ei; cà-ci este o crima, ce am comis fara voi'a mea. Éra ce se atinge de ace'a, cà ambadîsu de man'a ei, pentru acést'a ea nu va fi suferitu multa dorere, de óra-ce dins'a inca numai de amicu me considerá — nu a simtitu inse pentru mine nici odata amoru! . . .

— Ba nu . . . acum mi-aducu aminte, cà

ea te-a iubit! — objectà d'odata August'a. — Da, Terentie, ea te-a iubit cu totu sufletulu, inse ea a tacutu pentru cà dóra a vediutu cà anim'a ta nu observa amorulu ei. O, acum pricepu pentru ce Virgili'a, candu eu i-am istorisitu despre sôrtea si amorulu meu facia de tine; candu in fine i-am spusu că mi e gele de sor'a lui C*, lacrimá si imbratîsiandu-me mi-dîse: „Asié dara tu compatimesci pe acea copila nefericita? . . .

(Finca va urmá.)

Paseri ve rogu fiti-mi mie! . . .

— Dupa R. P. —

Mi do paseri sburatóre
Canta 'n codru la recóre;
Tôte au harpi frumosiele —
Munti si vâi lo trecu cu cle.
Tôte canta de amoru
Dragalasiu cu versulu loru;
Paseri, ve rogu fiti-mi mie,
Pe pamentu dulce solia:

V'asiu tramite 'n locu strainu,
Unde viét'a-i fâr' suspinu,
Unde florile 'nflorescu —
Unde credi cà-i raiu curescu.
O coliba, ati aflá,
Primavér'a siede 'n ea . . .
Paseri, ve rogu fiti-mi mie
Pe pamentu dulce solia!

Bine-ar fi sè sboru la ea,
Sè-i mai joru iubirea mea,
Si sè-i spunu ce patimescu
Candu departe mo topescu;
Pe alu ei braci m'asiu leganá
Fragedu o-asiu totu sarutá . . .
Paseri, ve rogu fiti-mi mie
Pe pamentu dulce solia!

A. Petrinu.

Diadem'a si cunun'a de spini.

— Schitia istorica. —

Elisabet'a, supranumita si Madame, sor'a regelui Ludovicu XVI, se póte numerá cu dreptu intre aparintiele femeiesci cele mai sublime.

Ea nu este o fiantia femenina titanica cá

Charlotta Corday; ea nu este o consórtie séu o mama iubitoria; ea nu este o regina martira resignatoria cá Mari'a Antoinett'a; nici o Catarina de Bourbon, a carei anima sè sangere de durerea amorului; nici o femeia nenorocita cu o anima tare de barbatu cá Mari'a Leszinska — ea este o santa, care pe candu si-scria epistolele sale amicele sale, contesei de Bombelles, nu avea nici o presimtire, cá o generatiune vitoria le va ceti cu acea veneratiune si orore, precum noi cetim legendele santiloru, revelatiunile profetiloru si istoria patimiloru Martiriloru.

Elisabet'a este o santa, in anim'a ei este inradacinata credinti'a, acea credintia insufletitoria, care invetiã pe mam'a Macabeiloru sè cante himne inaintea rugului ce consumã pe copiii sei; acea credintia inputeritoria, care invetiã pe unu Hieronymus Huss a despretiui mórtea, si care invetiã pe mii de Martiri a suferi torturile ce insi si-le impuneau, fara de a bérfi; dara anim'a acésta pia, care nu pretiuiã in nimica desiertatiunea lumei acesteia, este abundanta in amoru, in delicatulu simtiementu femeiescu, puternica in curagiulu ei de eroina, plina de patriotismu, o anima adevratu regésca.

Noi descriemu acésta femeia sublima, dupa cum ea ni apare in epistolele ei.*)

Madame Elisabeth, nascuta in 3 maiu 1764, erã abié de 6 ani, candu veni Mari'a Antoinett'a la Franci'a. Vendiendu pentru prim'a-óra pe cumnat'a sa, ea indata se legã strinsu de dins'a, care din parte-si din momentulu acel'a iubiã acésta copila sburduta. Mari'a Antoinetta cunoscù indata, cá acésta „copila sburduta“, pórtã in sine elementulu unei femei pré bune.

Suror'a ei Clotild'a, care se maritase dupa printiulu de coróna de Sardinia, caletori intr' acolo; din diu'a acésta virgin'a ce infloriã cu repeditiune se simtia singura in sgomotulu curtii; ea erã trista, plangea neincetatu, cerea ca sè-i fia iertatu a-si ingropã durerea intre zidurile unei monastiri, dara fratele ei nu-i dá voi'a si ea acuma trebuie sè vietuiésca, cu o anima plina de tristétia, in splendórea desiértã a lumei.

Ea cautã si aflã consolare in amief'a dsióreloru Gausan si de Makau; cea d'antãiu deveni mai tardiu Marquisa de Raigecourt, cea lalta Marquisa de Bombelles. Aceste dóue i inlocuiã lumea; pentru cá la cea d'antãiu sè-i póta face maritagiu posibilu, ea cere de la re-

gele venitululu seu anualu de 30.000 franci pe cinci ani inainte; Marquisa de Raigecourt i este o amica fórte recunoscatória, si remane chiar si in fericirea casatorfei, consóti'a padróni regesci.

Déca ea la finea anului nu primiã venitululu ce i se platise inainte, atuncea eschiamã princes'a cu bucuria: „Pentru ce mi trebuie mfe venituri, déca posedu pe Raigecourta mea?“

Pe candu dsiór'a de Makau se casatori cu Marquisulu de Bombelles (Marquisulu Bombelles, mai tardiu maresialu in armat'a de Condè, intrã dupa mórtea consórtiei sale 1800, intr'o monastire, deveni in anulu 1819 episcopu de Amiens, alu treile fiu alu seu a fostu ultimulu consotiu alu imperatesei Maria Louisa), eschiamã Madame cu bucuria: „Dorintiele mele cele mai mari s'au implinitu, o nóua legatura s'a incinsu preste noi, nimica nu este in stare a o rupe.“

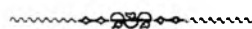
Cuprindietoriu este, aceea ce Madame scrieã in anulu 1786 Marquisei de Bombelles: Dóue amice sunt pe cari eu le numescu ale mele; ah, ele sunt departe de mine. Cãtu de nesuferibilu este acésta pentru mine! Un'a trebuie sè o posedu, séu déca nu, mi resbunu, ducându-me la St. Cyr*) séu maritandu-me. Eu me rogu la Dumnedieu pentru voi, cá elu sè ve misce animile, pentru cá voi m'ati parasitu!“ „Amicitia“, astu-felu scrie ea alta-data Marquisei de Bombelles, „este o a dóu'a viétia. Remai mie loiala, cugeta la mine, pentru cá sè poti resistã la tóte tribulatiunile destinului teu.“

Sosindu órele de pericolu, Madame erã fara nici o amica, ele se dusera cu fluviulu de emigranti. Elisabeth'a remase numai singura inapoi consolandu-se cu aceea, cá li scrie; atãtu in dílele orcaneloru infioratorie, cátu si in acele ale splendórei sufletulu ei viã numai pentru amicitia.

Noi, cari deja cunóscemu finitululu acelei drame sangeróse, noi nu vedemu in dílele acele obscure altu-ceva decãtu nori si cétia, noi vedemu cum esiafodulu este diu'a si nóptea in activitate neintrerupta.

Realitatea nu a fostu atãtu de infricosiata precum ni o imaginéza fantasi'a nóstra.

(Va urmã.)

*) „Mad. Elisabeth d'après sa correspondance.“

*) O monastire in Franci'a de mijlocu.

S A L O N U ?

Toalet'a animei femeiesci.

Chiar cà am nimeritu tem'a cu care in adinsu voiescu sè fàtragu atentiunea frumóseloru cetitórie!

Frumóseloru sè recomandu mijlóce de infrumsetiare, — nu e óre o ostenéla insedaru? A cará apa in mare, a aprinde lumin'a candu sórele straluce in deplin'a sa splendóre, a invetiá paserile sè sbóre, sè cante: nu sémena óre cu lucrulu meu, candu nisuescu sè recomandu „secsului frumosu“ mijlóce de infrumsetiare?!

Dar nu cugetati, gratíose cetitórie, cà m'asiu tiené competinte sè ve tienu lectiuni, cà si acele càrti arogante, ce ve recomanda dife-rite si nenumerate mijlóce de infrumsetiare, prin cari ve puteti delaturá séu celu pucinu acoperí unele slabituni corporale si spirituale, cu unu cuventu cà sè puteti face impressiune placuta.

Ferésca-me Ddiu de o astu felu de pedertería negalanta!

Eu voiescu sè ve atragu pretíós'a atentiune la nesce mijlóce de infrumsetiare, despre cari dóra inca n'ati mai audítu, séu mai bine a díce — nu vi le-a recomandatu cine-va cu deplina energía si cuviintiós'a bunavointia; voieecu sè ve atragu atentiunea spre acelu punctu, in care e concentrata viéti'a femeiesca; spre acea gradina parasita, in care trebue sè infioresca flórea fericirii pamentesci: spre fraged'a anima femeiesca, chiamata a se fericí si sè se fericésca.

Scíu pré bine, amabile cetitórie, cà din fragedele vóstre tineretie s'au facutu ingrigiri pentru desvoltarea, crescerea si poleirea corpului vostru. Nimica nu s'a trecutu cu vederea, nimica nu s'a uitatu, ce póte fi trebuinciosu pentru ca sè fiti placute, dragalásie, maiestóse si usióre cá o caprióra.

Tali'a mladiós'a fu strinsa in vestminte strimte, si piciórele menuntiele in incaltiaminte si mai strimte.

Copil'a se invétiá sè amble, sè jóce frumosu, sè scía face gesticulatiuni gratíose si istetie, sè siéda cuviintiosu elegantu; sè scía luá positiuni maiestóse si inpunatórie; apoi sè fáca complimente cu recéla, acusi cu afabilitate si amicía, acusi cu blandetie, acusi ér eu superbia.

Si cá taliei subtile sè corespunda si colóre feciei, afara de mancàrile mai grele, parintii o padiescu de ventulu primaverei si o scutescu de radiele sórelui de véra.

Dar ce e dreptu, pe langa crescerea si desvoltarea corpului, multi nu si uita nici de „spiritu.“

Ei si-invétiá fét'a sè scía conversá in limbele moderne, i dau lectiuni din musica si cantare, din caligrafía si desemnu.

Astu-felu scé ceva si din aritmetica, si in cele trei regiuni ale naturei inca se scie óre-cum orientá; ma si din geografia si istori'a inca are notiuni.

Acum cu atâte calitáti frumóse si placute póte impune cu brillarea spiritului, cu gratiele corpului seu; póte sborá cá fluturele pe radiele sórelui, póte primí cu multiamire si indestulare omagele de admiratiune a adoratoriloru sei, — si póte fi sigura, cà tamaiarea curtisaniloru ei va fi sincera, cà-ci i orbesce cu splendórea fíntiei sale.

Inse in acésta stralucire triumfala unii mai ageri la ochi voru observá unu punctu negru, care mai tardíu va intunecá ceriulu seninu alu vietii dinseloru.

Acestu punctu intunecatu si parasitu e anim'a. Despre tóte s'au ingrigitu educatorii, numai acést'a a remasu parasita, uitata de ei.

Acést'a nu o desvólta, nu o poleiesce nime! Pe langa corpulu bine crescutu si spiritulu decoratu cu diferite cunoscintie, serman'a anima a remasu orfana, cà si biét'a féta din po-veste.

Adeveru, adeveru dícu vóue, frumóse cetitórie, fórté ratecescu aceia, cari punu atát'a ostenéla pentru crescerea-ve stralucita, si de desvoltarea animei se uita ca pamentulu; cà-ci fórté pucinu séu mai nimicu nu valoréza stralucirea orbitória a corpului si spiritului vostru, déca aceste radie reci nu au caldur'a animei.

Faci'a gratíosa atrage, spiritulu deoblega; dar ca sè fimu deoblegati. catenati, de o fíntia pentru tóta viéti'a: numai anim'a, acea féta orfana si uitata e in stare sè ne fáca.

Ce voru dobandí femeile, cà sunt sprintene cá si capriórele? cà sunt subtíri cá trase prin anelu? si sunt crescute cá bradulu frumosu? déca anim'a loru remane aplecata si apesata cá vegetalele din umbra? Ce le ajuta, cà statur'a loru maiestósa e decorata cu

tóte gratíele si frumsetiele dîneloru plapande, déca anim'a li e devastata, lipsita de florile bine mirositórie ale simtieminteloru nobile? Ce le folosesc, déca faci'a loru e alba cá néu'a alpi-loru, si e infrumsetiata cu rosele sanetátii, déca anim'a-li e morbósa, fara viétia si petata? Ce folosu au ele, cà in diferite limbe intielegu si sciu reflectá la complimentele lingusítoriloru, cari tamaiéza defecteloru si slabitiuniloru loru, déca anim'a nu e in stare sè intieléga limb'a simtieminteloru fragede?

Ce folosu are o femeia, cà manutiile ei potu desemná tablourile cele mai incantatórie, cà scfu depinge ceriulu decoratu cu mfi si mfi de stele, déca anim'a ei nu póte créa in desiertulu vietii sale, o singura florícica, o unica stelióra ce ar puté fi spre incungiurare si indreptare spre unu óre-care scopu mai nobilu?

Cu unu cuventu: ce folosu, cà corporal-minte si spiritualminte ve puteti falí cu tóte avutiile, ce numai potu decorá pe o femeia natur'a si artea, sciinti'a si cultur'a: déca anim'a ve remane sermana, desiérta, negrigita si intunecata cá nóptea fara de stele?

Ffi convinsa, frumósa cetitória, cà de-si orbesci pe cutare si cutare cu stralucirea frumsetieloru dtale, déca in anima nu straluce stéu'a indreptatória a simtieminteloru nobile, esti asemenea unei naie ratecite pe valurile marei, care merge orbesc pe spre perire, — séu si mai tare asemenea luminei de miédia-nópte, care e marétia si maiestósa, inse de o privesce cine-va de aprópe, inghiatia de frigu.

Corpulu si spiritulu la olalta inca nu sunt de ajunsu sè atraga cu tóte farmecile loru pe unu barbatu, care ar fi aplecatu sè te iubésca cu sinceritate pana la mormentu; care sè fia gata a se jertfi pentru tine, numai pentru tine; sè te intimpine necontentitu cu fragedíme si iubire, numai pentru tine si numai pentru frumsetiele-ti orbitórie, si avutiile-ti amagitórie, cà-ci aceste potu deoblegá si catená numai pe cei desierti, usiori la minte si preocupati de interesulu materialu!

Inse déca vrei sè atragi pe unu barbatu, care sè te iubésca, nu pentru frumsetiele treca-tórie, ei numai pentru tine, câtu vei traí: atunci in anim'a ta sè lucésca curatieni'a si inocenti'a, sè inflorésca florile mirositórie ale virtutiloru.

Dar unele mame, si educatóriile cele mai multe, nu se pré ingrivescu sè-si indrepte atentiunea si spre acestu tesauru.

Spre innaltierea frumsetieloru, si spre des-voltarea spiritului, ele facu cele trebuintóse,

inse pentru desvoltarea, nobilarea animei ni-micu séu pré pucínu.

Déca dragalasi'a fetitia si-incretiesce frun-tea, atunci mam'a ingrigita indata nisuesce sè indeparteze norii de pe faci'a fetei sale; dar déca animiór'a copilei plepande in unele mo-minte e impresorata de durerile cauate prin inabusirea unoru simtieminte, nime nu o pré vede.

La ospetiuri séu alte festivități, la mésa adese-ori audímu pe mamele cu grigia dîcundu: „Drag'a mea, angerasiulu meu! Ffi atenta, nu mancá ast'a i ast'a, ca sè nu-ti strici stoma-culu!“ Inse déca se ivesce cu fetiti'a sa in o societate, unde s'ar puté inveniná animiór'a frageda a copilei inocente mam'a buna nu-si aduce aminte (? Red.) sè dîca: „Fiic'a mea, baga de séma sè nu-ti strici anim'a!“

De aceea, frumóse cetitórie, pentru ca sè fiti intru adeveru frumóse, gratíose si incanta-tórie, dar mai alesu fericite, ve rogu ingrigiti-ve de anima!

Infrumsetiati-ve anim'a, precum ve place sè ve infrumsetiati corpulu si spiritulu.

Anim'a inca are frumóse si fórte pretíose mijlóce de infrumsetiare. Vreti sè le cunósceti? Éca cu ce trebuie sè ve infrumsetiati anim'a: mai inainte de tóte sè ve decorati animiór'a cu crucea de diamantu a religiunii, apoi cu pretiós'a catena de auru a amicéi si a amorului, — precum si cu salb'a de margele a vir-tutiloru, simtieminteloru nobile si a datorintie-loru femeiesci, cu velulu de castitate alu mo-destiei, inocintiei si alu blandetieloru. Decorati-ve cu aceste, si veti avé acestu talismanu prin care ve veti asigurá atátu fericirea vóstra, câtu si acelu ce-si voru legá sórtea loru cu sórtea vóstra.

Parteniu Moldovanu.

Cugetari.

Spiritulu este de cele mai multe ori o bóla a creeriloru, dupa cum margaritarulu este o bóla a stridiei.

Banii imprumutati sunt cá o garnisóna eroica: nu se predau.

Numeru prim'a gresiéla costa pe femei; cele lalte producu.

Dóue surisuri ce se intelnescu facu câte unu sarutu.

Respectulu pentru meserifi.

Intr'o dî frumósá de prima-véra a anului, o mica societate intrá la primari'a unei comune din pregiurulu Parisului spre a semná contractulu unui casatorii.

Pe câtu erá in sa de mica acésta societate, pe atátu erá do alésa; ginerele erá unu pictoru distinsu, care se bucura asta-di de o reputatiune insemnata, si marturii sei erau Ingres si Delaroche, doi maiestri ai scólei franceze.

Frumós'a mirésa alesese de martori pe doi amici ai defunctului ei parinte, domnii Victoru Hngo si Alesandru Dumas.

Dupa ce functionarulu trecuse cu scrupulositate numele, pronumele si caracterulu junei parechi, — trecú la martori si intreba mai antáiu pe Victor Hugo de numele seu.

— Hugo.

— Hugo? — repetá elu apoi nesiguru. — Cum se scrie acestu nume? Se va fi terminandu póte cu unu t.?

Poetulu dictá litera cu litera. Dupa aceea functionarulu intreba cu o demnitate crescenda:

— Care ve este profesiunea?

— N'am professiune, — respunse Victor Hugo ridiendu.

— Asié, n'ai professiune! Dar vei fi sciindu se scrii, pentru cá se-ti semnezi numele?

Dupa ce i se dete unu respunsu afirmativu, veni rendulu la ceialalti martori.

Audiendu pe Ingres si pe Delaroche cá sunt pictori, oficiarulu municipalu i mesurá cu níscce priviri cam despretiutóre si díse:

— Zugravi de case séu de firme?

Risetulu societáti lu-cam necajira si se audiá cum murmurá ceva despre „maniere necuviincióse“, pe candu Ingres i respunse: Scrie simplu: „zugrafu.“ (Peintre.)

Alesandru Dumas sciú se se póte mai bine in acésta afacere, dícundu cá e rentier, ceea ce lu-facú multu mai ínaltu in ochii consciinciosului functionaru, care i acórdá acum numai lui cuventulu si onorile convenite.

Toti acesti ómeni erau pe atunci in culmea celebritáti loru, si cu tóte aceste numele loru erau necunoscuté in apropierea Parisului, pe candu tóta lumea le cunosceá si le stimá.

B o m b ó n e.

Doi amici s'au disputatu, cá alu cui orologiu ambla mai bine?

In fine decisera se faca incercare. Deci precisu la 12 óre inchisera amendoi orologiele in o cuthia.

In diu'a urmatória la 12 óre apoi deschisera cuthi'a, si ambele orológe aretau precisu 12 óre.

Asié dara nici unulu n'a invinsu!

Nu trecú inse multu timp, — si unulu esclamá:

— Stai mei! Eu am cástigatu remasiagulu.

— Cum asié?

— Asié, cá orologiuulu teu aréta miediulu noptii; deci intardia cu 12 óre.

Unu barbatu totu se laudá cu ordinea ce soci'a sa tionea in casa.

— Dulapurile ei, — díse elu, — sunt in asié ordine, încátu ea si la intunerecu póte se-mi scóta ori ce-mi voiu cere.

Si intr'aceste elu bagá man'a 'n busunariu, se-si scóta batist'a, — si — spre risulu societáti întregi — scóse o ciaptia de durmitu a sociei sale.

*

— Sum fericitu, in fine, — díse dlu X. dlui J., — pentru cá potu avé unu motivu ca se provocu despartirea de nevést'a mea!

— Motivulu e seriosu?

— Cum nu, am in manile mele epistolele schimbate intr' ea si amantu cu care voiu sdrobi-o inaintea tribunalului.

— Déca e acest'a motivulu, te consiliediu, amiculu meu, se cauti altulu; prob'a ce invoci o cunósce tóta lumea de multu, ai trece de prostu convingundu-se cá o affi tocmái acum.

CE E NOU?

** (Maj. Sa regele) va sosi la Aradu, spre a asistá la manevrele militare de acolo.

** (Domnulu si Domn'a Romaniei) au sositu dílele trecute din Londra la Saint-Leonards, unde voru petrece mai multe septemani.

** (Regele Bavariei) erá p'aci s'o patiesca reu, cu ocaziunea caletoriei din septemanele trecute la Versailles. Mai nainte de a sosi trenulu la Saarburg, pazitoriulu garei observá, cá o sína e rupta, si aceea pana la sosirea trenului nu se póte repará. Deci elu, tiendu in mana stégulu rosiiu, fugi inaintea trenului, spre a semnalá pericolulu. Si nu fora rezultat. Conductorulu locomotivei reesi a opri trenulu la departare mica. Regele a daruitu personalului calei ferate 500 de franci.

** (Unu talhariu cu consciintia.) Unu talhariu istetiu a furatu dílele trecute portfoiulu unui cafenariu din Budapesta. In portfoiu erau 280 fl. si diferite harthii de valóre. Spre cea mai mare suprinde a cafenariului, in un'a din serile trecute elu primí pe posta de la Vatiu portfoiulu seu, dimpreuna cu tóte harthiile de valóre, — numai banii au lipsitu.

** (Jefuirea postei din Viena.) Intr'o nópte din septemana trecuta la post'a din Vien'a s'au furatu 600 de epistole cu bani. Talharii inca nu sunt cunoscuti.

** (Guvernulu Braziliei) a íncheiatu contractu cu unu agentu, ca acest'a se trasporté 15,000 de coloni in Brazilia de Nord. Agentulu respectivu a inceputu inrolarea sa mai antáiu in Germani'a sciindu cá nici o natiune nu-si affa asié usioru patri'a ori si unde — cá cea germana. Diuariele loru inse, temendu-se, cá svabii se voru pré impuciná apeléza la toti, se nu emigreze.

** (Bucatarii inamorati.) Déca bucatarés'a e inamorata, sara sup'a; dar ce se 'ntmpla 'n casulu déca bucatariulu e inamoratu, veti vedé din istoriór'a acést'a: In o ospetaria a orasiului Dobritiuu serviáu doi bucatari; totu in acea ospetaria inse mai erá si o subreta cu vucle blondine, care scóse din minti pe amendoi eroi ai culinei. Rivalii decisera a se bate in

duelu, spre a se hotari astu-felu, ca pe care din doi lu-iubesc subret'a? Ambii adversari se si presintara in padurea de langa orasiu, dimpreuna cu secundantii loru. Intemplarea inse aduse in fati'a locului pe unu politiaiu. VEDIENDU-LU DUELANTII, o luara la sanetos'a. Secundantii remasi in fati'a locului spusera apoi politiaului, ca duelulu intentionatu ar fi fostu numai o gluma, ca-ci ei — legandu ochii duellantiloru — aru fi datu fia-caruia in mana unu cepu. Astu-felu dara nu s'ar fi intemplat vr'o nenorocire mare.

** (Mac-Mahon,) sosindu din caletori'a sa de prin Bretagne, are de gandu se caletoresca si 'n partea de miédia-di a Franciei. Acésta caletoria se va incepe la 20 sept.

** (Imperatulu Vilelm,) precum se afirma de nou, va merge negresitu in Italia, inse numai dupa manevrele de toamna.

** (Cuth'a de bijuterii) a siahului, precum scrie diuariulu „Fr. of India“, e asiediata in o camera mica, la care conducu nisce trepte intunecose si anguste. Pe tapeturile acestei camere zacu nesce bijuterii in pretiu de vr'o 70 de milioane de fl. Intre tote, cea mai pretioasa este coron'a in form'a unui herbu de marimea oului de gaina. Langa corona se afla doue caciule, inzestrate cu copcie de diamantu; in giurulu acestoru caciule se potu vedé o multime de margele, rubinuri, smaragduri si sute de anele de totu felulu. Totu in acésta camera se mai conserva si unu brâu care e incarcatu de margele, diamanturi, smaragduri si rubinuri. Celu mai frumosu turchisu din lume inca se afla aici. VEDIENDU cine-va acésta splendore si atât'a scumpete ne mai pomenita, ar gandí, ca vede minunile din „O mia si un'a de nopti.“

** (In caus'a paduriloru de la Nascudu,) precum se scie, diet'a a esmisu o comisiune investigatória. Acésta comisiune a caletoritu in septeman'a trecuta la fati'a locului spre a studiá situatiunea paduriloru.

** (Regimentulu de infanteria) Mecklenburg-Schwerin nr. 57 a patitu-o. Unu oficieriu alu regimentului a disparutu, si a dusu cu sine toti banii din cassa in suma de 13,262 fl. bani gata, si 16,000 fl. in hartii de valóre.

** (Barb'a in armat'a rusesca.) Unu ordinu alu tiarului din 1 sept. permite ostasiloru se porte barba. Acestu ordinu a fostu forte necesariu, pentru ca in Russia existe o secta religioasa, a carei dogma — intre altele — este si aceea, ca barbati se nu se radia din caus'a acést'a apoi in armata s'au facutu multe abateri de la disciplina.

** (Scurtu, dar meduosu.) De candu cu inventarea telegrafului laconicismulu s'a facutu moda. Unu speculantu de la burs'a din Paris, cu ocaziunea caletoriei lui Mac-Mahon prin tiéra a voitu se afle opiniunea publica de la tiéra, ca amesuratu acesteia dinsulu se cumpere séu se vindia. Fiindu ca inse elu nu voia, ca oficialii de la telegrafu se sefa cuprinsulu telegramului lui, dinsulu numai atât'a depeșiá agentului seu din provincia: „?“ — Agentulu intielegendu intrebaréa, respunse numai atât'a: „!“ Si speculantulu nu vendú, ci cumperá.

** (Denumire.) Dlu Demetriu Dragonescu, conceptistu ajutorialu in ministeriulu reg. ung. de finantie, este denumitu totu in acel'a-si ministeriu de concipistu ministeriale.

** (Sinucidere pe calea ferata.) Unu concipistu

la tribunalulu supremu, Béla Antal, s'a impuscatu pe calea ferata intre statiunile Asodu si Hatvan. Caus'a sinuciderii sale a fostu ból'a-i incurabila — dupa parerea sa.

** (Imperatulu-rege Ferdinandu) a slabitu deja de totu. Dinsulu nu mai e in stare nici a siedé. Barb'a-i ajunge mai pana la genunchi, si totu corpulu seu tremura. Maj. Sa imperatulu a dispusu a i se tramine in tota ór'a insciintiare telegrafica despre starea bolnavului.

** (O suta de mii de fl.) s'a perditu la 2 septemvre in Londra. Unu meseriasiu inse i-a gasitu, si i-a redatu proprietariului, carele apoi i-a daruitu 1000 fl.

** (O nevést'a din Elvetia) petrecédu-si barbatulu, care plecá la concentrarea armatei, la despártiru i dete unu plicu cu 100 de epistole sigilate, in cari erá scrisu numai atât'a, ca dinsulu e sanetosu. Plocandu, barbatulu — conformu dorintiei soției sale — aruncá la fia-care statiune in cuth'a postei câte o epistola, ca nevést'a-sa se nu fia ingrigita.

** (O fortaretia vechna.) „Le Messager d'Orient“ inredistréza c'o comisiune compusa de cati-va ofiieri din statulu maioru egipténu, insarcinata a face studiele necesare pentru o noua linia ferata, a descoperitu de curendu, langa Berenice, pe Marea-Rosia, la 24 grade latime o fortaretia p'o naltime de 150 picioare d'a supra marii. Dupa inscriptiunile in limb'a greca, gasite si tramise museului din Boulaq, spre a fi supuse esaminarii egiptologiloru, acésta fortaretia a fostu zidita sub Ptolomeu Evergetulu, fiiulu lui Ptolomeu Filadelfulu. Fortaretia e bine conservata si modu-i de construire probéza, ca 'n acea epoca artea fortificariloru erá destulu de inaintata si luase o devoltare démna de-a ficsá atentiunea invetiatiiloru.

** (Canele resboinicu) Unu cane, alu carui botu pórt'a inca semne gloriose, insoti in timpulu intregi campanii contra Achantiloru pe stapanulu seu, care avea peptulu impodobitu cu crucea Victoria. Din rassa ogariloru, si prin acésta chiar inclinat naturalmente de a se bâte, acestu cane se distinsu in diferite ocazii in timpulu resbelulu. Intr'o circumstantia navali spre sifurile inimice, si, nepustindu-se a supra unui selbatecu adversaru alu Englesiloru, lu-muscá cu atât'a violentia, ca lu-reduce in stare de a nu se mai puté luptá, lu-facu prinsonieru si lu-„aduse“ in triumfu la tabera. Canele erá astu-felu de iubitu de soldati, ca in timpulu unui ciocniri forte seriose, fofenlu fu suspendatu pentru câte-va momentu spre a-i dá timpu se se retraga si a incetá unulu din acele asalturi obicinuite din cele mai desperate. Acestu animalu se bucura acum in pace de onorurile si favorile ce i s'au datu din tote partile, si este favoritulu aristocratului cartieru de Belgravia.

** (O femeia renumita.) Diarele parisiane anuncia, ca capital'a lunei are adi ca óspe pe un'a din personalitátile cele mai curiose din Noua-Lume, pe dn'a Victoria Woodhull, ex-candidata la presiedenti'a Statelor-Unité, care predica in acésta tiéra de mai multi ani, cu unu talentu remarcabilu, caus'a drepturiloru femeii. Dn'a Woodhull si sor'a sa dirigu unu díaru, care pórt'a numele loru si care este destinat pentru propogarea doctrineloru loru.

** (Unu fenomenu curiosu de temperatura.) Dlu Frankland a comunicatu Academiei de sciintie din Paris nisce curiose observatiuni facute in unele sate

din cantonulu Grisans in Elveti'a, sate cari au fostu recomandate ca statiuni pentru persónele oficóse. Elu a observatu, cà in aceste sate situate la 150 de metre mai susu de virfulu muntelui Righi, bolnavii potu eá si se potu plimbá la sóre in luna lui decemvre in haine de primavéra, pe candu sölulu este acoperitu cu zapada si se afla la o temperatura de 26 de grade sub zero. Observandu acésta anomalía aparenta, dlu Frankland a vediutu, cà termometrulu candu aerulu este liniscitu si cerulu limpede, se ridicá pana la peste 40 de grade d'a supra lui zero candu erá espusu la sóre, pe candu se cobóra multu fiindu espusu la umbra. Acestu fenomenu se esplica prin faptulul constatatu de dlu Desains, cà aerulu posedo o fórté mare transparentia pentru caldura candu cuprinde putni vapori de apa.

Flamur'a lui Hymen.

✂ (*Cununí'a fiului tiarului*) russescu, a mare-ducelui Vladimir Alexandroviciu cu mare-duces'a Maria de Mecklenburg-Schwerin s'a facutu la finea lunei trecute, la Petersburg, cu pompa fórté splendida, dupa ritulu bisericeii ortodocse gr. or. si acelei protestante.

✂ (*Dlu Alesandru Maioru*), teologu absolutu de Blasiu la 6 septemvre si-a serbatu cununí'a cu domnisiór'a Susana Mircea in Nicula langa Gherla.

Sesonulu báiloru.

✂ (*In insul'a Margaretei*), dintre Budapesta, publiculu in septeman'a trecuta éra-si s'a inmultítu; ma si acuma in tóte dílele sosescu óspeti noi, spre a petrece ultimele díle mai calduróse in acésta gradina fórté frumósa.

✂ (*La insul'a Wight*) Maj. Sa regin'a n'a gasitu ceea ce a cautatu, aeru placutu si sanrtosu. De candu se afla acolo, mai totu-de-una e ventu si recéla. Din caus'a acésta abié a facutu câte-va báii de mare.

✂ (*La Mehadia*) numerulu óspetiloru in sesonulu acest'a s'a urcatu la 3956. Dintre acestia cam la 2500 au fostu Romani.

✂ (*Sesonulu s'a incheiatu*) la tóte báile. Incheiámu dar si noi acésta rubrica, multiamindu tuturoru amiciloru foii nóstre, cari au binevoitu a ni transmite notitie. La revedere in anulul viitoriu!

Biserica si scóla.

✂ (*Sambetarii secui*) din Ujfalu in Transilvania, adeca aceia cari in locu de duminec'a serbéza sambet'a, au tramisu o deputatiune prin tíera, ca se adune daruri, pentru cà comun'a loru, care constá din 34 de familia, tóta voiesce se tréca la religiunea jidovésca, si astu-felu are trebuintia de bani, spre a-si procurá uneltele necesarie in biserica. Membrii acestei deputatiuni povestescu, cà sect'a loru se afla acuma in mare agitatiune, si e probabilu, cà toti sambetarii din Transilvania voru trece la religiunea jidovésca. Multi din ei au invetiatu jidovesce.

✂ (*Congresulu din Sibíiu*) alu bisericeii gr. or. romane e convocatu pe 27 octomvre. Alegerile se voru face la finea lunei curente.

✂ (*La Besztercebánya*), între slovaci, s'a infiintiatu unu gimnasiu, cu limb'a de propunere — un-

gurésca. Totu odata s'a fundatu si unu sémindariu pentru 100 de tineri saraci.

✂ (*Congressulu bis. sêrbescu*) e conchiamatu pe 6 octomvre.

✂ (*Scóla comerc. secundaria din Brasiovu*) a obtientu dreptulu de publicitate si facultatea de a dá testimonie recunoscute de statu.

✂ (*Universitate pentru femei in Russia*.) La Zürich de multu timpu studiéza o multíme de femei. La inceputu guvernulu li-a pusu pedeca; in urma inse — vediendu cà tóta resistinti'a e in sedaru, — a decisu a infiintia o universitate pentru femei, dar cu eschidearea barbatiloru. Acésta universitate va constá din trei facultati: istorica-filologica, — aritmetica-sciintie naturale, — si cea de medicina. Cursulu va fi de trei ani, numerulu elevoloru 500.

✂ (*Noulu episcopu sêrbescu la Timisióra*) e fostulu archimandritu Georgiu Vojnovich.

Societati si institute.

✂ (*Societatea academica romana*) in siedinti'a a cincea, tienuta la 8/20 augustu, si la care participa dnii: presiedinte dr. Fetu, membrii Massimu, Sionu, Caragiani, Laurianu, Ionescu, Odobescu, Sturza, Baritiu, Urechia, Hodosiu si Aurelianu, — dlu Hodosiu se scusa a nu mai puté purtá sarcin'a de secretariu ad hoc, cerendu ca se se dee altuia. Societatea alege pe dlu Sionu. Apoi dlu Sionu ceti raportulu seu a supra propuneriloru dlui Odobescu, adeca cumca: 1) la lucrările filologice se póta luá parte toti membrii societati, 2) numirea unui alu treile membru in comisiunea lexicografica, 3) revisiunea proiectului de dictionariu si *) program'a care se defiga modulu cu care se se face revisiunea. Conclusiunea raportului este de a se numí o comisiune, care se supuna unu proiectu de regulamentu complimentaru, prin care se se precizeze activitatea tuturoru membriloru actuali ai Societati in lucrarea cea mare a dictionariului, si modulu cu care se se procéda la revisiunea operatului comisiunii lexicografice. Propunerile fure combatute de dnii Massimu si Laurianu, carele — între altele — a dísu, cà „propunerile dlui Odobescu, candu ele s'aru primí, aru avé de consecintia retragerea mai multoru membrii din sinulu Societati.” In urma, dupa desbateri lungi, se primí propunerea alegerii unui alu treile membru in comisiunea lexicografica.

In siedinti'a a siesca, tienuta la 9/21 augustu, la care participa dnii: presiedinte — dr. Fetu, membrii — A. T. Laurianu, Romanu, Hodosiu, Massimu, Baritiu, Ionescu, Odobescu, Caragiani, Aurelianu si Sionu, fiindu la ordinea dílei alegerea membriloru comisiunii pentru reglementarea revisiunii dictionariului, se alesera dnii: Sionu, Ionescu si Massimu. In fine presiedintelu invitá sectiunea filologica a se constitui si a procede la alegerea unui membru spre completarea comisiunii, dupa regulamentu.

In siedinti'a a sieptea, tienuta la 10/22 aug., si la care participa dnii: presiedinte dr. Fetu, membrii Laurianu, Ionescu, Massimu, Baritiu, Aurelianu, Romanu, Hodosiu, Caragiani, Sionu si Urechia, — se comunicá o adresa din partea dlui Petru Branu din Satu-mare prin care inaintéza opulu seu „Margaritare”, cu cerere a i se dá unu sucursu materialu si moralu, — si o adresa a dlui Urechia, prin care daruesce bibliotecei societati trei carti francese. Sec-

tiunea filologica cominică alegerea dlui Sionu ca alu treile membru in comisiunea lessicografica. Dlu Hodosiu comunică, că dlu Papiu aflandu-se bolnavu, nu pôte veni a luă parte in sesiunea actuala a Societătii. Presedintele invită sectiunile a se ocupă de lucrările lor.

In sedinti'a a opt'a, tienuta la 11/23 augustu, la care participara toti membrii din sedinti'a ultima, la ordinea dîlei fiindu discussiunea a supra inmultirii membrilor Societătii, dupa mai multe propuneri si consultatiuni, diversele sectiuni au trecut la lucrările respective.

In sedinti'a a nou'a, tienut'a la 12/24 augustu si la care participara totu acei membrii, la ordinea dîlei fiindu raportulu comisiunii numite pentru proiectarea regulamentului despre revisiunea dictionariului, — dlu Ionescu — raportulu comisiunii — cetesce raportulu. Din acesta se vede, că 'n comisiunea s'au ivitu două pareri: un'a a majorității (Massimu, Ionescu,) care propune ca societatea intréga sè funcioneze ca sectiune filologica, si sè numésca o comisiune permanente, care si dupa inchiderea sesiunii, sè urmeze lucrarea revisiunii, — si alt'a a minorității (Sionu,) care propune: 1) o comisiune de revisiune a dictionariului, de 5 membrii, — 2) acésta comisiune sè procedă cu prepararea elementelosu pentru o noua editiune a dictionariului, — 3) sè se tiparésca unu specimenu de revisiune, — 4) acestu specimenu va servi de basa societătii in sesiunea viťoria. Incependu-se desbateroa a supra acestui raportu, dlu Odobescu presintă o contra propunere, de dupa care: 1) sè se invite din nou comisiunea lessicografica ca sè termine lucrarea proiectului pana la 1 aug. 1875, — 2) membrii Societătii sè declare a luă parte la revisiunea proiectului de dictionariu si in ce modu, — 3) sè se numésca o comisiune de revisiune cu resiedinti'a in Bucuresci, care la sesiunea an. viťoriu sè aduca unu raportu a supra proiectului elaboratu. — Luandu mai multi insi cuventulu, sedinti'a in urma se incheia, remanendu a se continuá in diu'a urmatória.

⚡ (*Anuntiu*). Adunarea generala a Societătii pentru fondu de teatru romanu e convocata pe 26 septemvre 1874 st. n. la Oravitia. Publiculu romanu se invita dara cu bucuria, a participă in numeru cătu de mare la adunare, cu care e insotitu, si unu balu la 27 septemvre, in folosulu fondului teatralu. Onorabilil óspeti din departare binevoiésca a se insinú pentru cortele, pana in 24 sept. a. c. la dlu Iosifu Novacu invetiatoriu aici. Oravitia, in 6 septemvre 1874. Comitetulu localu arangiatoriu.

⚡ (*Dlu dr. Aureliu Isacu*), vice-notariu comitatensu in Clusiu, s'a insinuat pentru sectiunea istorica-juridica a Asociatiunii transilvane.

⚡ (*Congressulu archeologicu*) tienutu la Stockholm si-a incheiatu lucrările sale. La 16 augustu regele Svediei a datu in onórea membriloru o mésa stralucita la castelulu Drottningholm. Congressulu viťoriu se va tiené la Budapesta.

⚡ (*Reuniunea damelor*) romane din Timisióra, la esamenulu de véra alu fetitelorlu a daruitu la două fete sarace dar diligente — câte unu rondu de haine. Totu acésta reuniune zelósa mai daru două rënduri de vestminte, la Craciunu, la alte două scolaritie diligente.

⚡ (*Congressulu poetiloru germani*), care eră sè se tienă dîlele aceste la Weimar, s'a amanatu pe timpu nehotaritu.

Literatura.

* (*„Predicatorulu Sateanului Romanu.”*) Acest'a va fi titlulu unei publicatiuni lunare de predice intocmite pentru poporulu romanu, care de la 1 jan. viťoriu va aparé la Desiu sub redactiunea dlui Nicolau Fekete Negrutiu. Fia-care brosiura va constá din 3—3½ còle, va contiené pe langa predicele pentru duminecile si serbatorile lunei respective si mai multe predice ocazionale, si va aparé celu putinu cu 10 dîle inainte de diu'a prima a lunei pentru care va fi intocmita. Pretiulu pe anu 5 fl. Tragemu atentiunea on. preotimi a supra acestei publicatiuni, care vine sè inlocuiesca „Amvonulu“ a carui incetare e atátu de simťita din partea publiculu preotiescu.

* (*Dlu dr. Barbu Constantinescu*) va scòte de sub tipariu la Bucuresci unu „Abecedariu romanescu“, aprobatu de ministeriulu cultelor.

* (*Dlu I. Constantinescu*), preotu si profesoru de religiune la scòla centrala de fete din Bucuresci, va publică in curendu unu „Manualu de istori'a santa“ a vechiului si noului testamentu, cu reflesiuni si instructiuni morale.

* (*La Ploesci*) a aparutu opulu: „Extractu din istori'a Romaniloru“ de dlu B. Dragoescu.

* (*Dlu I. Popescu*), profesoru la Sibíju, a scosu la lumina unu opu scolasticu interesantu, intitulatu: „A două carte de lectura pentru scòlele poporale romane. Pretiulu 80 cr.

* (*Libertatea de presa in Turcia*) inca se afla in rea stare. Confiscarea diuarielor e la ordinea dîlei.

Teatru.

⚡ (*Maj. Sa regele*), cu ocasiunea petrecerii sale in Praga, unde fu primitu cu multa pompa, a daruitu 3000 fl. teatru nationalu boemu.

⚡ (*Teatru nationalu din Bucuresci*) inca nu e asigurat pentru viťori'a stagiunea viťoria. Guvernulu a luat initiativ'a d'a intruni pe toti artistii, inse acestia nu paru a fi la innaltímea misiunii lor.

⚡ (*„Reform“ si-bate jocu*) de diletantii si actorii teatrali ai nostri si peste totu de teatru romanu. E bine, déca cine-va este in dreptu a desconsiderá inceputurile nóstru de teatru, apoi acela nici decátu nu pôte fi redactorulu unui diariu ungurescu, care are destula ocazione a se convinge despre saraci'a spirituala a teatruului ungurescu, in care potu sè face efectu si nesce piese ca — „Ripacsos Pista dolmánya“, de dlu Rákosi Jenő, redactorulu diariului „Reform.“

Pictura.

— (*Pictorulu francesu Baudry*) a terminatu tablourile, cari voru decoră foyerulu noului teatru de opera din Paris, care se va deschide in lun'a lui decemvre. Compositiunea junelui artistu se imparte in 33 de parti, cari tóte la olalta represinta un'a idea: music'a. Dinsulu a esecutatu acésta represintare a ideii intr'unu modu admirabilu, aretandu-se in tóte devotatu alu scòlei francesu.

Industria si comerciu.

|| (*Orasiile din America*) pe câtu de repede se innaltia, pe atâtu de iute decadu. Ast'a se pôte observá mai alesu la cele montanistice, cari numai pana atunci au inffloritu, pana candu minele de aur au produsu resultatu bunu. Asié s'a intemplat si in Pennsylvania orasiului Pithole. Fiindu cá acolo s'au descoperitu nesece isvóre fórté abundante de petroleu, indata s'a fondatu unu orasiu, si in decursu de 7 luni locuitorii lui s'au urcatu la 15,000. Au avutu dóue teatre, biserici si edificiu mare pentru autoritatea publica. Inse societatea care a inchiriatu exploatarea petroleului a gasitu mai cu cale a face canaluri pentru petroleu, prin cari acest'a a cursu pana la mare, unde s'a incarcatu pe vapóre. Astu-felu vr'o 4000 de lucratori din orasiu, remasi fara pane, s'au mutat si ei in altu locu. Si asié cele 34 de oteluri, si vr'o 2000 de case au remasu góle, si in totu orasiulu nu locuescu decâtu nóue familie.

|| (*Cea mai mare locomotiva*) Dintre tóte locomotivele din lume, cea mai mare este „Pennsylvania“, care face serviciu pe lini'a ferata Philadelphia and Reading Railroad. Principalile dimensiuni ale acestei masíne sunt urmatóricile: Diametrulu cilindreloru este de 20 degete; lungimea cursei pistonului este de 26 degete; si rótele sunt in numeru de 12. Greutatea acestei enorme locomotive este de 60 de tone (48,000 ocale).

Tribunale.

| (*Unu jidovu brutalu.*) Unu jidovu din Oradea-mare petrecându intr'o séra din septeman'a trecuta in o ospetaria din Clusiu, s'a luat la trénta cu unu secu. Dar fiindu cá secuulu a fostu mai tare, jidovulu in man'a sa l'a strapunsu cu unu cutítu. Elu fu pedatu justitiei.

| (*Dlu Ioanu Zacharia*) fostu practicantu la judecatori'a r. cercuala din Seliste fu numitu vice-notariu totu acolo.

| (*Proiectulu de lege cambiala unгурésca.*) aprobatu de regele, se va substerne dietei in sesiunea viitória.

| (*O nepóta a ex-imperatesei Isabella.*) principés'a Maria Francisca de Bourbon, dimpreuna cu barbatulu ei Carolu Ludovicu Perkins, fure tradusi dílele trecute pentru insielatiune inaintea tribunalului corectiunalu din Paris. Despre resultatu vomu raportá.

| (*Iubirea fratiésca.*) La Kalujnitia, districtulu Otasatiu, doi frati au traitu de unu timpu indelungatu in mania. In urma ei se 'mpacara, si ca pacea se fia durabila ei aflara cu cale a se si sarutá. Cei doi frati se imbratísiaara dara si se sarutara. Unulu inse observá, cá din buz'a lui lipsece o bucatíca, deci muscá si din a fratelui seu atá'a. Bunii frati acuma ascépta, ca tribunalulu sè-si pronuncie judecat'a.

| (*Refusarea agratiáriu.*) Din Gratiu se scrie, cá unu cârciumariu de acolo, judecatu prin curtea juratiloru la mórté, pentru cá a omoritu, — fu agratiatu de catra Maj. Sa. Elu inse nu primesce grati'a, ci dorese esecutarea sentintiei. Acésta inse nu se pôte implini,

cá-ci judecat'a la mórté numai cu aprobarea imperatului se pôte esecutá.

Economia.

△ (*Cafeua are sè fia mai íeftina.*) cá-ci — precum anuncia diuariile straine — Brazilia si Java au produsu in anulu acésta fórté multa. — Vomu vedé!

Suvenirea mortiloru.

† (*N. Golescu.*) marele patriotu romanu, fostu ministru-presiedinte alu Romaníei, repausá la Paris in 10 l. c.

† (*Ioanu Suciu.*) notariu in comun'a Socodoru, comitatulu Aradului, a repausatu la finea lui augustu.

Voci din publicu.

Din Transilvania. Cu cea mai mare durere observámu, cá damele nóstre in societáti publice, la concerto, baluri si serate, converséza mai totu nemtiesce. Fiindu cá acésta datina sè latiesce din ce in ce mai multu, eu propunu, ca in viitoriu sè publicámu prin diuarie numele toturoru acelor dame romane, cari nici in petrecerile nóstre nu voiescu sè converseze romanesc.

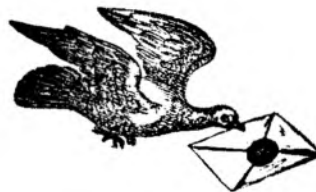
Unu insuratielu.

Din Transilvania. Diuariulu unгурescu „Reform“, in nrulu seu de la 8 septemvre, publicandu unu pamfletu a supra trupeí teatrale a dlui Popescu, spune, cá aflandu-se acésta trupa la Hatiegu, unu membru alu ei a fugitu ducéndu cu sine pantalonii negrii si orologiulu cu lantiulu de aur, imprumutati de la unu iubitoriu de arte de acolo.

Nu scíu, déca e adeveratu ceea ce se repórtá diuariulu unгурescu? Dar déca e si esacta acésta relatare, — „Reform“ n'are ce sè se mire de ea asié tare, — pentru cá ceea ce la Romani pan'acuma s'a intemplatu numai odata, la unguri nu se ivesce asié rar.

Unu Romanu.

Post'a Redactiunii.

Victim'a cavalerismului. Noi inca amu devenitu victim'a — cavalerismului, de candu ne torturezi cu scrisorile dtale nolegibile. Ce gandesci dta, noi se ti-le decopiamu, ca se le putemu dá sub tipariu? Unu incepetoriu, care scrie reu, ar trebui se scí celu pucinu bun'a cuvíntia.

Autorului „Mamei vitrege.“ De si n'avemu datin'a d'ta retramite manuscriptele, ce nu se potu publicá, totu-si amu fi facutu esceptiune fatia de dta, care ni le ceri asié frumosu cu atat'a modestia, inse durere nu le mai avemu.

Paseri ve rogu fiti-mi mie! Intr'unulu din numerile viitóric. Ni-ar place se scímu numele autorului dupa care ai tradusu.

Proprietariu, redactoru respundietoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1874. Callea tierrei nr. 39.

Esemplare complete mai avemu din inceputula anului.